

Danışmanlık Tedbiri Kararları
09- 13 Şubat 2015

Eğitmenler:

Yer:

09. 02. 2015 Pazartesi 1. Gün (Sabah)

Tanışma Etkinliği: Tüm daire şeklinde oluştu. Her üye isminin baş harfi ile başlayan bir olumlu sıfat bulacak ve o sıfat ile birlikte ismini söyleyecek. Daha sonra diğer grup üyesi kendisinden önceki kişinin olumlu sıfat ve ismini söyleyecek sonra kendi ile ilgili sıfatı ve ismini belirtecek. En son kişi tüm herkesin ismini ve olumlu sıfatını söyleyip en son aşamada kendi sıfatını ve ismini belirtecek.

on test uygulanması yapılır.

Etkinlik I: Kontrol

Beklentilerim:

Benim Yapacaklarım:

Beklentilerimi Engelleyecek Şeyler:

Tüm grup üyeleri 5 gün boyunca eğitim ile ilgili beklentilerini, kendisinin yapacaklarını ve beklentilerini engelleyecek şeyleri ayrı postitlere yazacak ve daha sonra duvarda yazılı ilgili sütuna yapıştırarak.

Etkinlik II: Grup 3 'e ayrıldı ve I. II. Ve III. gruplar bir araya geldi. Daha sonra duvarda danışmanlık tedbir kararlarıyla ilgili genel başlıklar asılıydı. Her grup eğitmenin verdiği açıklamaları ve tanımlamaları, üyeleriyle birlikte okuyarak ilgili başlıklarla eşleştirmeye çalıştı. Daha sonra çalışma bittikten sonra üyeler başlıkları ve her başlığın tanımlamalarının doğru olup olmadığını kontrol etti. Etkinlikler bittikten sonra slayta geçildi.

Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararları:

Kimlere verilir?

- *Korunma İhtiyacı olan Çocuklar
- * Mağdur Çocuklar:
- * Suça Sürüklenen Çocuklar
- * Tanık Çocuk

Danışmanlık tedbiri uygulama planında; veli, çocuk, tedbiri uygulayan danışman ve hakimin imzası ve onayı olmalıdır. Uygulama planı uygulandıktan sonra 3'er aylık dönemler şeklinde uygulama raporu hazırlanmalıdır.

Raporda eğer başka tedbirlerinde alınması ihtiyaç duyuluyorsa, danışman tarafından bu raporda belirtilebilir.

"Barınma ile ilgili tedbir alınması önerilir"

"Çocuk psikiyatrisi tarafından tedbir alınması önerilir" şeklinde hazırlanılacak raporda öneri olarak hakime belirtilebilir.

Eğer danışmanlık tedbiri olan çocuk örgün eğitimden çıkıp açık liseye kaydı alındığında o zaman okul ile ilişkisi kesileceğinden çocuğun danışmanlık tedbiri otomatik olarak RAM'lara verilir ve RAM'lar çocuğu takip etmeye başlar. Çocuğun ailesinin problemlili olduğu düşünülüyor ise ve risk olduğu hissediliyorsa o zaman koruyucu kararları ile ilgili tedbirin alınması ile ilgili bildirme yapılmalıdır.

Eğer ailenin de sağlık tedbirine ihtiyacı olduğu gözleniyor ise ailenin de sağlık tedbirinin alınması konusunda öneri uygulama raporunda getirilebilir.

Danışma tedbiri kapsamındaki çocuk ile en az 8 oturum, ailesi ile de en az 4 oturum çalışma yapılması beklenilmektedir.

Eğer aile danışmanlık tedbirine gelmiyor ise, görüşmelere ve çalışmalara katılmıyor ise ailenin gelmediği ve tedbirin değiştirilmesi, farklı tedbirlerin uygulanması şeklinde öneriler sunulabilir.

Danışmanlık tedbiri kapsamında çocukla haftada 1 görüşme- danışma, aile ile de 15 güne bir şekilde görüşmelerin planlanması yapılır.

Tedbir Türleri:

Danışmanlık Tedbiri

Eğitim Tedbiri:

Bakım Tedbiri

Sağlık Tedbiri

Bakım Tedbiri

09. 02. 2015 Pazartesi 1. Gün (Öğleden Sonra)

Isınma Oyunu: 1' den 18'e kadar sayılar sırayla sıralanacak. Bu sıralamayı grup üyesindeki kişiler belli bir kişi sıralamasına göre değil karışık bir şekilde sayıları saymaya başlayacak. Eğer aynı sayıyı farklı kişiler aynı anda söylerse tekrar başa yani 1 sayısına dönülecek ve tekrar sayma işlemi yapılacak. Grup 1'den 18'e sorunsuz bir şekilde sayana kadar işlem bu şekilde devam edecek.

Danışmanlık Tedbiri Oturum Çalışmalarının Planlanması: Grup üyeleri tarafından danışmanlık tedbir modüllerinin son 3 günde somut bir şekilde uygulanmasına yönelik her grup üyesi çalışmak istediği kişi belirleyecek ve oturumlar planlanacak. 2 kişili gruplarda her iki kişi hem çocuk hem danışman rolüne girecek. Yani her grup 2 oturum gerçekleştirmiş olacak.

NOT: Aile yapılan ya da çocukla yapılan danışmanlık tedbirinde illaki sonuca ulaşmak zorunda değiliz. Çalışmalar planlanır, uygulanmaya çalışılır ama değişim gerçekleşmeyebilir de aynı zamanda.

Nasıl Yapacaksınız?

- * Ailenin katılımı sağlanarak
- * Denetim görevlisi ile işbirliği içerisinde olma
- * Uygulama planına uygun olarak yerine getirilme
- * Haftalık / 15 günlük periyotlarla en az 8 seans danışmanlık yapılmalıdır.

NOT: Danışmanlık tedbiri oturum modüllerinde, örneğin sadece öfke kontrolü ile ilgili 8 oturum çalışılabileceği gibi, aynı ayrı konularda da (iletişim, madde bağımlılığı, hayır diyebilme v.s) 8 oturum karışık bir planlama yapılabilir.

Aşamalar:

- * Çocuk (aile/batınasıyla) tümüyle kişi ve kişiler (aileler) ile ilgili bilgi toplandı.
- * Uygulama planı hazırlandı.
- * Ailenin sürecini tanıması.
- * Çocukla haftada en az 1. niyette 2 haftada bir kez görüşme yapılması.
- * Gerektiğinde öğretmen ve diğer kişilerle görüşme yapılmasıdır.
- * 3'er aylık rapor hazırlanır.

NOT: Danışmanlık tedbir kararlarındaki çocukla çalışırken yıllık son derece önemli bir unsurdur. Okul idaresi, öğretmen ve ailelere yazılılık komisyonunda gerekli yönlendirme yani bilgilendirme verilmeli bu durumun hassasiyeti üzerine dikkatlenmelidir.

NOT: Danışmanlık tedbir kararlarında danışmanlık SIR raporunu (Sosyal İnceleme Raporu) adli yedek isteyebilir. SIR raporunda çocuğa ilgili detaylı bilgiler yer almaktadır.

Danışmanlık Tedbir Kararlarında Kuruma Aile Uyma Durumları:

- Kollu kuvvetlerden yardım talep edilir.
- Mahkemeden gerekli önlemlerin alınması talep edilebilir.
- Mahkemeye ne olmayı davet eder, gelmezse kollu kuvvetlerle müdahaleyi çağırır.
- Aile hükümetinin ailele iletişimde durma acılabılır.

Danışmanlık Sorunları:

- * Danışmanlık hizmetlerinin verilmemesi.
- * Mahkemeye bildirim yapılmaması.
- * Gizlilik.
- * Suçu bildirmemesi.
- * Korunma ihtiyacının bildirilmemesi.

Danışmanlık Tedbir Uygulama Planı – Genel Amaç ve Hedefler Formunu, (uygulayıcı el kitabı sy:90) çocuk aileler ve aileler ile danışmanlık komisyonuna sunulmalıdır. Hakim de imzalar onaylar. Hakim onaylamadan uygulama planına danışmanlık gereklidir.

Etik Not: Grup çalışmada, II, III ve IV grup üyeleri bir araya geldi. Örnek bir vaka verildi. 13 yaşında bir çocukla ilgili sorular ve danışmanlık tedbirleri verildi.

- 1.grup: Çocukla konuşma esnasında çocuğun hangi konularla ilgili öğrendi.
- 2.grup: Çocukla konuşma esnasında davranışlarını yaptıklarını öğrendi.
- 3.grup: Çocukla konuşma esnasında ailelerin fiziksel ve psikolojik istisna durum öğrendi.

Her grup ssaidisi önerilerde bulunarak güncel çalışmaları:

- a) Mahkemeden talep edilen neler oldu?
- b) Danışmanlık yamada basica tedbir verildiğinde diğer tedbir uygulayan kurumla ya da uzmanlarla nasıl çalıştı?

1.grup: Çocukla konuşma esnasında çocuğun hangi konularla ilgili öğrendi.

a) Mahkemeden talep edilen neler oldu?

-- Çocuğun sahibi tedbir almaması

-- SR raporunu istemesi

Aşamalar:

- * Çocuk / aile / bakmakla yükümlü kişi ve kişiler (aileler) ile ilgili bilgi toplanır.
- * Uygulama planı hazırlanır.
- * Ailenin sürece dahil edilmesi
- * Çocukla haftada en az 1, aileyle 2 haftada bir kez görüşme planlanır.
- * Gerektiğinde öğretmen ve ilgili diğer kişilerle görüşme planlanabilir.
- * 3'er aylık rapor hazırlanır.

NOT: Danışmanlık tedbiri kapsamındaki çocukla çalışırken gizlilik son derece önemli bir unsurdur. Okul idaresi, öğretmen v.s kişilere gizlilik konusunda gerekli yapılandırma yani bilgilendirme verilmeli, bu konunun hassasiyeti üzerine durulmalıdır.

NOT: Danışmanlık tedbiri gelindiğinde danışman, SİR raporunu (Sosyal İnceleme Raporu) adliyeden isteyebilir. SİR Raporunda çocukla ilgili detaylı bilgiler yer almaktadır.

Danışmanlık Tedbiri Kapsamında Karara Aile Uymadığında:

- Kollu kuvvetlerden yardım talep edilir.
- Mahkemeden gerekli önlemlerin alınması talep edilebilir.
- Mahkeme ince aileyi davet eder, gelmezse kollu kuvvetlerle aileyi çağırır.
- Aile hükümlerinin ihlali doğrultusunda dava açılabilir.

Danışmanın Sorumlulukları

- * Danışmanlık hizmetlerinin verilmesi
- * Mahkemeyi bilgilendirme
- * Gizlilik
- * Suçu bildirme
- * Korunma ihtiyacını bildirme

Danışmanlık Tedbiri Uygulama Planı – Genel Amaç ve Kazanımlar Formunu, (uygulayıcı el kitabı sy:90) çocuk imzalar, veli imzalar, danışman imzalar ve onaylar. Hakim de imzalar onaylar. Hakim, onaylamadan uygulama planına başlamamak gerekir.

Etkinlik: Grup 3'e ayrıldı. 1. 2. ve 3. grup üyeleri bir araya geldi. Örnek bir vaka verildi. 13 yaşında bir çocuk babayı yaralamış ve danışmanlık tedbiri verilmiş.

- 1.grup: Çocukla oturum esnasında çocuğun hap kullandığını öğrendi.
- 2.grup: Çocukla oturum esnasında devamsızlık yaptığını öğrendi.
- 3.grup: Çocukla oturum esnasında ailenin fiziksel, ve ekonomik istismarını öğrendi.

Her grup aşağıdaki yönergedeki sorulara göre çalışacak:

- a) Mahkemeden talepleriniz neler olur?
- b) Danışmanlık yanında başka tedbir verildiğinde diğer tedbir uygulayan kurumla ya da uzmanla nasıl çalışırsınız?

1.grup: Çocukla oturum esnasında çocuğun hap kullandığını öğrendi.

- a) Mahkemeden talepleriniz neler olur?
- Çocuğun sağlık tedbiri alması
- SİR raporunu isteme

b) Danışmanlık yanında başka tedbir verildiğinde diğer tedbir uygulayan kurumla ya da uzamanla nasıl çalışırsınız?

-- Sağlık tedbirinden sonra hastaneden raporu talep etme

-- Madde bağımlılığında dolayı da kollu kuvvetler, çocuk şube bilgilendirilebilir.

Madde bağımlılığında, ayda bir psikolog ya da psikiyatrist görüyor aynı zamanda her ay tahlil yapılıyor.

2.grup: Çocukla oturum esnasında devamsızlık yaptığını öğrendi.

a) Mahkemeden talepleriniz neler olur?

-- Mahkemeden eğitim tedbiri talep edilebilir.

-- Veli ziyareti yapılabilir.

-- SİR Raporu istenir.

b) Danışmanlık yanında başka tedbir verildiğinde diğer tedbir uygulayan kurumla ya da uzamanla nasıl çalışırsınız?

-- Eğitim tedbiri kararı alındıktan sonra okul ile işbirliği içerisinde olmak gerekir.

3.grup: Çocukla oturum esnasında ailenin fiziksel, ve ekonomik istismarını öğrendi.

a) Mahkemeden talepleriniz neler olur?

-- SİR Raporu istenebilir.

-- Fiziksel istismarda, çocuğun şiddet gördüğü akla gelinir. Barınma, korunma altına alınması istenebilir.

-- Mahkemeden güvenlik tedbiri istenebilir ya da kollu kuvvetlerle işbirliği yapılabilir.

Ekonomik istismarda ise,

--Sosyal hizmetlerin inceleme yapması, çocuğun şartlarının anlaşılması, eğer gerçekten maddi güçlük varsa o zaman maddi yardım talep edilebilir.

b) Danışmanlık yanında başka tedbir verildiğinde diğer tedbir uygulayan kurumla ya da uzamanla nasıl çalışırsınız?

--Barınma, korunma, güvenlik talebi istenebilir.

NOT: Denetim 3 yıla sınırlıdır, danışmanlık tedbiri 18 yaşına kadar edebilir.

Tedbir Kararını Ne Zaman Sona Erdirebilirsiniz?

* Tedbirin ulaşılmak istenen amacının gerçekleşmesi

* Tedbir kararı amacına ulaşmıyorsa tedbir kararının değiştirilmesi önerilebilir.

* Çocuğun 18 yaşına gelmesi

Sonlandırma etkinliği: Her grup üyesi verilen kağıdı katlayarak bir uçak yapacak ve uçağın bir kanadına bugünkü çalışmayla ilgili duygularını diğer bir kanadına ise bugünkü çalışma ile ilgili düşüncelerini yazacak ve daha sonra grup üyeleri uçaklarını uçuracak. Daha sonra grup lideri atılan uçakları toplayacak ve yazılanlar ile ilgili paylaşımları okuyup çalışmayı sonlandırılacak.

⇒ Oturumların (Her kursiyer) 10.02.2015 Salı II. Gün (Sabah) planlaması yapılır (Danışman) (Her kursiyer) (Danışman) olarak yapılır.

Isınma Oyunu: Ev sahibi- Kiracı Etkinliği

İkişer grup olunuyor. Kişiler karşılıklı bir şekilde ayakta ellerini çatı şeklinde havada birleştiriyor. Bu şekilde ev sahibi olurlar. Bu iki ev sahibi ortalarına bir kiracı alır. Her grup ev sahibi olduğu gibi bir de kiracısının olması gerekiyor. Bu şekilde gruplar ayarlandıktan sonra bir de dışarda tek bir kiracı

Beden dili
İlk izlenim
Mesafe
Mahrem mesafe

Sözlü İletişim
Etkin Dinleme
Sözsüz İletişim

Sorular
Kapalı Uçlu Sorular

Açık Uçlu Sorular
Yönlendirici Sorular

Renklerin Dili:

Kırmızı: Otorite, kontrol, enerji, güven
Yeşil: Odaklanma, dikkati yoğunlaştırma
Mavi: Gevşeme, yaratıcılığı azaltma, stresin çözülmesi
Mor: Düşünme, patlayan fikirler, beyin aktivitesini hızlandırıcı

Kahverengi: Toprak tonu, yumuşak, pazarlık gücü az
(Dış işleri ve bazı bankalar kahverengi rengi giydirmez)
Beyaz: Masumiyet, temizlik

Yasal Süreçte Çocuklarla Görüşme (Uygulayıcı El kitabı sy: 61)

Planlama / Raporlandırma

Kontrat

- *Danışma sürecinden beklentilerim
- * Bu beklentilerimi gerçekleştirmek için yapacaklarım
- * Beklentilerimi gerçekleştirmeyi engelleyecek şeyler

Planlama Yapmak İçin Gerekli Aşamalar:

- ***Sınırların Belirlenmesi:** Danışan ya da tedbir kararı olan kişi (ebeveyn)ile görüşürken sınırların iyi belirlenmesi gerekir. Aksi takdirde veli; "şunu da konuşalım, bunu da konuşalım, şunu da çağıralım" gibi isteklerde bulunabilir. Bu da süreci bozabilir. Eğer uygulayıcı olarak belirlenen modül örneğin madde bağımlılığı ise bu doğrultuda çalışmak ve ilerlemek gerekir.
- * **Verilerin toplanması**
- * **Verilerin analiz edilmesi**
- * **Hedeflerin belirlenmesi**
- * **Hedeflerin ara değerlendirilmesi**
- * **Sonuçların belirlenmesi**

Sosyal İnceleme Raporu (SİR) – (Uygulayıcı El Kitabı sy: 73-74-75)

kahtyor. Lider, kiracı dediğinde, kiracıların yeri değişiyor. Ev sahibi denildiğinde ise v sahipleri çatılarını bozarak başka kişilerle çatı kurmaya çalışıyor. Aynı kişilerle ev sahibi ve kiracı olmamaya özen gösterilir.

İnsanlar Arası İletişim

Beden dili	Sözlü İletişim
İlk izlenim	Etkin Dinleme
Mesafe	Sözsüz İletişim
Mahrem mesafe	

Sorular

Kapalı Uçlu Sorular	Açık Uçlu Sorular
	Yönlendirici Sorular

Renklerin Dili:

Kırmızı: Otorite, kontrol, enerji, güven
Yeşil: Odaklanma, dikkati yoğunlaştırma
Mavi: Gevşeme, yaratıcılığı azaltma, stresin çözümlmesi
Mor: Düşünme, patlayan fikirler, beyin aktivitesini hızlandırıcı

Kahverengi: Toprak tonu, yumuşak, pazarlık gücü az
(Dış işleri ve bazı bankalar kahverengi rengi giydirmez)
Beyaz: Masumiyet, temizlik

Yasal Süreçte Çocuklarla Görüşme (Uygulayıcı El kitabı sy: 61)

Planlama / Raporlandırma

Kontrat

- *Danışma sürecinden beklentilerim
- * Bu beklentilerimi gerçekleştirmek için yapacağlarım
- * Beklentilerimi gerçekleştirmeyi engelleyecek şeyler

Planlama Yapmak İçin Gerekli Aşamalar:

***Sınırların Belirlenmesi:** Danışan ya da tedbir kararı olan kişi (ebeveyn)ile görüşürken sınırların iyi belirlenmesi gerekir. Aksi takdirde veli; "şunu da konuşalım, bunu da konuşalım, şunu da çağıralım" gibi isteklerde bulunabilir. Bu da süreci bozabilir. Eğer uygulayıcı olarak belirlenen modül örneğın madde bağımlılığı ise bu doğrultuda çalışmak ve ilerlemek gerekir.

- * Verilerin toplanması
- * Verilerin analiz edilmesi
- * Hedeflerin belirlenmesi
- * Hedeflerin ara değerlendirmesi
- * Sonuçların belirlenmesi

Sosyal İnceleme Raporu (SİR) – (Uygulayıcı El Kitabı sy: 73-74-75)

10.02.2015 Salı II. Gün (Öğleden Sonra)

Isınma Oyunu: Grup üyelerinden gönüllü olanlar riskli davranışları olan bir çocuk gözlerinin önüne getirecek ve o çocuğu kafasında canlandıracak. Belirlediği risk grubundaki çocuğu grup üyelerinin anlamasını sağlamak için o çocuğun davranışlarını heykelleştirerek gruba sunacak. Grup üyeleri de heykelleştirilen çocukların hangi risk grubunda olduğunu bulmaya çalışacak.

Güven Etkinliği: Gruptan iki kişi karşılıklı olarak ayakta duracak ve ortalarına bir grup üyesi alacak. Ortadaki kişi ayaklarını oynatmadan öne ve arkaya kendini rahat bir şekilde bırakacak. Öndeki ve arkadaki grup üyeleri ortadaki kişi tutmaya çalışacak.

Bio-enerji etkinliği: 4 grup üyesi karşılıklı bir şekilde ayakta duracak. Ortalarına sandalyede oturmuş bir grup üyesi dâhil edilecek. 4 kişi sessiz bir şekilde çalışmaya odaklanacak. Sonra teker teker her kişi önce sağ elini üst üste koyacak ve arkasından teker teker sol ellerini üst üste koyacak. Bu işlem yapıldıktan sonra da yavaş yavaş ellerini her üye yine sırayla çekmeye çalışacak. Daha sonra her kişi, ellerini birleştirecek. Başparmaklar ile işaret parmakları birleşecek. Diğer parmaklar aşağıda bükülmüş olacak. Bu el hareketini 4 grup hazır hale getirdikten sonra oturan üyenin yanlarından bu el pozisyonu ile yukarı bir şekilde kaldırmaya çalışacaklar.

Grup Çalışmaları: Büyük grup 4'e ayrıldı. Her grup kendisine verilen risk grubundaki çocuklarla ilgili davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörleri ve bu çocuklara yaklaşım biçimlerini belirleyecek, yazacak ve grup sözcüleri, büyük gruba paylaşacak.

1. Grup: a) Şiddet eğilimli Çocuklar

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Şiddete maruz kalma, parçalanmış aile, dikkat eksikliği olabilme, ailenin psikolojik rahatsızlığı, sosyal etkinliklerin yetersizliği v.s

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Gerekirse barınma tedbiri, iletişim becerileri eğitimi, ailenin eğitimi, öfke kontrol becerileri, atılganlık- girişkenlik eğitimi, kendini tanıma, madde kullanımı varsa sağlık eğitimi, çatışma çözme, akran becerileri, arkadaşlık kurma, gerekirse mahalle- okulun değişimi.

b) Ev yada okuldan Kaçma davranışı olan Çocuklar

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Ailevi sorunlar, ailenin baskıcı tutumu, okulda sınanma kaygısı, zihinsel yeterliliğinin olmaması, sosyal- ekonomik durumun düşüklüğü, ailenin aşırı para verme tutumu, internet kafelere devam hali, arkadaş edinme beceri düşüklüğü, devamsızlık nedenlerinin okullarda fazla olması, problem çözme becerilerinin eksikliği.

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Devamsızlığın işlenmesi, aile eğitimi, barınma eğitimi, etkin dinleme etkinliği, gerekirse tıbbi yardım desteği v.s

2. Grup:

c) Sık Sık kavga Eden çocuklar

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Aile içi şiddet, öfke kontrol probleminin aile olması, baskıcı ya da aşırı hoşgörülü aile.

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Aile eğitimi, aile terapisi, sosyal- arkadaş desteği, anne-babanın rol model olması, aile içi ilişkilerinin düzenlenmesi, gevşeme egzersizleri, farklı sosyal aktivitelere yönlendirme, çevre ortamının değiştirilmesi.

d) Madde Kullanan Çocuklar

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Sorun çözme nedeni, arkadaş çevresi, kişinin oto-kontrolünün gerçekleştirilememesi, özgüven eksikliği, irade kaybı v.s.

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Aile eğitimi, aile terapisi, sosyal- arkadaş desteği, anne-babanın rol model olması, aile içi ilişkilerinin düzenlenmesi, gevşeme egzersizleri, AMATEM desteği(madde bağımlılığı için), farklı sosyal aktivitelere yönlendirme, çevre ortamının değiştirilmesi.

3. Grup:

e) Kendine zarar veren çocuk

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Depresyon, özentili-merak, kendini ispatlama, arkadaş çevresi, tetikleyici medya haberleri, aşırı mükemmeliyetçi aile ve çevre tutumu v.s

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Kendini ifade edebilme davranışları geliştirme, sosyal aktivitelerin yoğunluğu, değer ve inançların geliştirilmesi, tıbbi- sağlık tedbiri.

f) Sokakta yaşayan çocuk

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Anne-babanın sağlık- ölüm durumları, çevresel faktörler, ailenin maddi imkânlarının olmaması v.s

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Eğitim- koruma tedbiri, sosyal hizmetlerin desteği, iş güvenliği olan meslek edinme bulmasına yönelik çalışma koşulları, aile eğitimi- aile danışması v.s

4. Grup:

g) Riskli Cinsel Davranış

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Baskıcı aile tutumu, cinsel eğitimin sağlıksız bir şekilde verilmesi, sağlık cinsel bilgileri çocuğun almış olması, ailenin çocuğun cinsel organlarını güç olarak sunması, istismar edilme ya da görmüş olma, hormonal bozukluklar, madde kullanımı, dikkat çekme eylemi, yanlış rol model alabilme v.s

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Davranışın nedenini ortaya koyma, aile ve çocuğa cinsellikle ilgili sağlıklı bilgi verme, çocuğun bildiği şey ne, bilmesi gereken şey ne? danışman tarafından aile ve çocuğun bilgilendirilmesi, eğer durum ciddiye o zaman bir uzman da bu bilgilendirmeyi yapabilir, bulaçlı internet kullanımı, arkadaş seçimi ile ilgili çalışmalar, sağlık nedeniyle sağlık kuruluşuna yönlendirme, ilgi ve yeteneklerine göre aktivitelere yönlendirme, doğru modellerin devreye sokulması, ortamın değiştirilmesi v.s

h) Riskli Davranış

Davranışını tetikleyen kişisel, aile ve çevresel faktörler: Davranışın nedenleri, sağlıksız anne-baba tutumu, aile içi iletişimde problemler, çocuğun ihtiyaç düzeyinin yeterince karşılanamaması v.s

Bu çocuklara yaklaşım biçimleri: Aile içi iletişim becerileri, arkadaş çevresi takibi, sosyal aktivitelerin artırılması, çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması, kuralların- sınırların belirlenmesi v.s

Sonlandırma etkinliği: Her grup üyesi bir kağıda bugünkü çalışmayla ilgili duygularını diğer bir kağıda bugünkü çalışmaya ilgili düşüncelerini yazacak ve bunlar grup lideri tarafından toplanacak ve yazılanlar ile ilgili paylaşımlar okunup çalışma sonlandırılacak.

11. 02. 2015 Çarşamba III. Gün (Sabah)

Isınma Oyunu: Tavşan-Tazı I Etkinliği:

Grup, 2'şerli şekilde ayrılacak. İki kişi birbirinin koluna girecek ve dışta kalan ellerini bellerine koyacak. Her grup eşlendikten sonra ortada bir tazı kalacak. Tazı gruplardan birinin koluna girdiği anda tüm tavşan ve tazı grupları bozulacak ve yeni tavşan ve tazı grupları oluşturulacak. Eşleşmeler sırasında aynı gruplarla 2. kez bir araya gelinmeyecek.

Modül Oturumlarının Örnek Uygulamaları:

Örnek Uygulama: "İlk Görüşme Modülü" Uygulayıcı El kitabı sy:76

Ülkiye Hoca (çocuk) Feyza Hoca (danışman)

Süreci başlatmadan önce amaç çocuğu tanımak, bilgilendirmek. Bu oturum sonrasında uygulama planı yapılır.

Uygulama 1: Öfke Kontrolü 1. Oturum (sy: 76)

Halil Hoca (danışman) – Ahmet Hilmi Hoca (çocuk)

Bu oturumda resim çizdirmek istenmiyorsa konuşarak çocuğun sevdiği, hoşlandığı şeyler, değerler, arkadaş, ailesiyle ilgili, çocuğun dünyası ile ilgili bilgi alınabilir. Büyük yaş grupları resim çizmeyi istemeyebilir.

Uygulama 2: Hayır Diyebilme Becerisi 2. Oturum (sy: 125)

Rukiye Hoca (çocuk)—Filiz Hoca (danışman)

NOT: Çocuğun intihar düşüncesi var ise bunu bilgilendirmek gerekiyor. Sağlık kuruluşu, ilaç tedavisinin olması gerekir. Eğer çocuğun sağlık tedbiri varsa uygulanması, ilaç tedavisinin desteği. Bu süreçle ilgili ailenin bilgilendirilmesi de yapılır. Çocuğa bu durumun aile ile paylaşılacağı bilgisi verilir. İntihar durumunun ilçeye yazılması, bekletmeden mahkemeye gönderilmesi, sağlık tedbirinin acilen çıkartılması gerekir. Çocuğun sağlık tedbiri varsa bununla ilgili psikiyatrist ile iletişime geçmek, aileyi hemen aramak ve bilgilendirmek, imzalı bir şekilde aileden de bilgilendirme ile ilgili tutanak halinde evrak alınmalıdır.

*** Yaşamdan kopmuş, ölme isteği olan bir çocukla hayır diyebilme becerisi ile ilgili çalışmak çok da mantıklı değildir.

İntihar vakası ile çocuğun gelişimi, ruh hali, duygu durumu ile ilgili danışman olarak okulda mutlaka takip etmek ve gözlemek adına görüşmeler planlanabilir. Danışma sürecinde, danışmanlık tedbiri

devam edebilir ama modül dışına çıkılarak danışman duygular, genel ruh hali ve kontrol altına alma ile ilgili çalışma yapılabilir.

NOT: Danışman illaki modüle göre gitmek zorunda değildir. Ama modüller, danışma bir yol gösterme adına oluşturulmuştur. Modülde hayır deme becerisi var diye illaki onu süreçte yapmak zorunluluğu yoktur.

Uygulama 3: Madde Kullanımı 3. Oturum (sy:)

Remziye Hoca (çocuk) – Menzil Hoca: (danışman)

11. 02. 2015 Çarşamba III. Gün (Öğleden Sonra)

Isınma Oyunu: Tavşan – Tazi II Etkinliği:

Grup 4'erli gruba ayrılıyor. Yan yana diziliyor. Gruptan 2 kişi dışarda kalıyor. Biri tavşan, diğeri tazi oluyor. Yönerge ile yani el çırpma ile tazi tavşanı kovalamaya çalışıyor. Tavşan kaçarken 4'erli olan grupların aralarından geçiyor. Grup lideri el çırpıtığında 4'erli gruplar el ele tutuşuyor ve tavşan oradan geçemiyor ve yolunu değiştiriyor. Her el çırpımda 4'erli gruplar, dizilişini değiştiriyor. Grup, her el çırpımda sütün sonra diğer el çırpımda satır pozisyonlarında el ele tutuşuyor. Tavşan, kaçarken mümkün olduğunca grup aralarında dolaşacak, dışarda çok gezmeyecek.

Uygulama 4: Öfke Kontrolü 4. Oturum (sy: 145)

Ayhan Hoca (Çocuk) --- Erol Hoca (Danışman)

NOT: Çocuk ile danışman olarak "kızım, oğlum" gibi hitaplarda bulunmak bazen objektif olma durumumuzla çatışabilir. Bu nedenle çocukların ismiyle hitap etmek daha yararlı olabilir.

Uygulama 5: Çatışma Çözme 6. Oturum (sy: 159)

Menzil Hoca (çocuk) – Remziye Hoca (danışman)

NOT: Görüşme sırasında çocukla konuşurken "biz" olgusunu çok kullanılabilir. "Biz" diyerek çocuğun ya da danışmanların problemlerine danışman olarak kendimizi de dâhil etmemiz kişinin sorumluluk almasını engelleyici bir oynamasına neden olabilir.

Uygulama 6: Çatışma Çözme 5. Oturum (sy: 158)

Ramazan Hoca (çocuk) – Dilek Hoca (danışman)

Uygulama 7: Madde Kullanımı 7. Oturum (sy: 139)

Sezayi Hoca (çocuk) – Aziz Hoca (danışman)

Sonlandırma etkinliği: Her grup üyesi bir kağıda bugünkü çalışmayla ilgili duygularını diğer bir kağıda bugünkü çalışma ile ilgili düşüncelerini yazacak ve bunlar grup lideri tarafından toplanacak ve yazılanlar ile ilgili paylaşımlar okunup çalışma sonlandırılacak.

12. 02. 2015 Perşembe IV. Gün (Sabah)

Isınma Oyunu: Bio-Enerji Etkinliği: 4 grup üyesi karşılıklı bir şekilde ayakta duracak. Ortalarına sandalyede oturmuş bir grup üyesi dâhil edilecek. 4 kişi sessiz bir şekilde çalışmaya odaklanacak. Sonra teker teker her kişi önce sağ elini üst üste koyacak ve arkasından teker teker sol ellennii üst üste koyacak. Bu işlem yapıldıktan sonra da yavaş yavaş ellerini her üye yine sırayla çekmeye çalışacak. Daha sonra her kişi, ellerini birleştirecek. Başparmaklar ile işaret parmakları birleşecek. Diğer parmaklar aşağıda bükülmüş olacak. Bu el hareketini 4 grup hazır hale getirdikten sonra oturan üyenin yanlarından bu el pozisyonu ile yukarı bir şekilde kaldırmaya çalışacaklar.

Modül Oturumlarının Örnek Uygulamaları:

Uygulama 8: Öfke Kontrollü Kendini Tanıma 2. Oturum (sy: 143)

Halil Hoca (çocuk) – Sezayi Hoca (danışman)

Uygulama 9: Öfke Kontrollü – Karşısındaki Kişileri Tanıma ve Anlama 3. Oturum (sy: 144)

Nilgöl Hoca (çocuk) --- Dinçer Hoca (danışman)

Uygulama 10: Kendini İfade edebilme- Ben Dili 4. Oturum (sy: 118)

Cafer Hoca (çocuk) --- Hüseyin Hoca (danışman)

Uygulama11: Dinleme Becerisi Kazanma 5. Oturum (sy: 119)

Dinçer Hoca (çocuk) --- Nilgöl Hoca (danışman)

12. 02. 2015 Perşembe IV. Gün (Öğleden Sonra)

Isınma Oyunu: “Katil Kim?” Etkinliği:

Uygulama12: İletişim ve İletişim Çeşitleri 7. Oturum (sy: 121)

Erol Hoca (çocuk) --- Ayhan Hoca (danışman)

Uygulama12: Öfke Kontrolü- Öz Denetim Gücü 8. Oturum (sy: 149)

Filiz Hoca (çocuk) – Rukiye Hoca (danışman)

NOT: Çocuğun yapılan görüşmelerde kendi kendine karar vermesini sağlamak, çocuğu güçlendirmeye çalışmak amaçlanır.

Sonlandırma etkinliği: Her grup üyesi bir kağıda bugünkü çalışmayla ilgili duygularını diğer bir kağıda bugünkü çalışma ile ilgili düşüncelerini yazacak ve bunlar grup lideri tarafından toplanacak ve yazılanlar ile ilgili paylaşımlar okunup çalışma sonlandırılacak.

13. 02. 2015 Cuma V. Gün (Sabah)

Isınma Oyunu:

Uygulama13: Aile İçi İlişkiler- İletişim ve İlişki 1. Oturum (sy: 173)

Begüm Hoca (Anne ebeveyn)-- Erol Hoca (Baba Ebeveyn) — Hatice Hoca (Danışman)

Uygulama14: Aile İçi İlişkiler- Eşler Arası İlişkiler 4. Oturum (sy: 176)

Hatice Hoca (Anne ebeveyn)-- Cafer Hoca (Baba Ebeveyn) — Begüm Hoca (Danışman)

Uygulama15:

Dilek Hoca (Anne ebeveyn)-- Hoca (Baba Ebeveyn) --Ramazan Hoca (Danışman)

⇒ Son test uygulaması yapılır.
Sınav yapılır.

Sonlandırma etkinliği: